

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilaukshinnat Yhdysvaltoihin:
1 vuosikerta \$1.75. Puoli vuotta \$1.00
Canadaan ja Suomeen:
1 vuosikerta \$2.00. Puoli vuotta \$1.15

TOVERITAR

Box 99, Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

Subscription rates in the United States

One year \$1.75 — 6 months \$1.00

IN CANADA:

One year \$2.00 — 6 months \$1.15

Toimitus:

HELMI MATTSO

Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAJAMÄÄRÄ

Uusia	89
Uudistuksia	54
Katkonneita	93

TYÖTÄTEKEVÄN NUORISON ÄÄNENKANNATTAJA SUOMESSA

Mielle kirjoitetaan "Nuori Työläinen" lehden konttorista Helsingistä seuraavaa:

Kuultuamme, että levitätte siellä "Työläisnuorison" Suomen Sos-dem. Nuorisoliiton äänenkannattajana, pyydämme toverillisesti ilmoittaa seuraavaa: Suomen sos-dem. Nuorisoliiton äänenkannattajana on nykyisin "Nuori Työläinen" nimenen kerta viikossa ilmestyvä lehti. Lehtä ruvettiin julkaisemaan S. s.—d. Nuorisoliiton kustannuksella viime kesäkuus-

sa, sittenkun tamperelainen "Työläisnuoriso" sanomalehti osakeyhtiö oli kieltäytynyt siirtämästä "Työläisnuorisoa" Helsinkiin, joka siirtäminen oli useiden tärkeiden syiden nojalla päätetty tehtäväksi lillon viime syksynä pidetyssä edustajakokouksessa. "Työläisnuoriso" ei näin ollen ole siis Suomen työtätekevän Nuorison äänenkannattaja, vaan yksinomaan sitä kustantavan yhtiön julkaisu.

Kun oletamme, että ette siellä olisi näistä asioista ehkä selvillä, päätimme tällä kirjeellämme lyhyesti selostaa asian ja samalla esittää lehtemme stkaläisille tovereille tilattavaksi. Lehtemme ilmestyy, kuten edellä on mainittu, kerran viikossa "Työläisnuorison" kokoisena ja maksaa se tilattuna sinne \$2.50 koko vuosikerralta ja \$1.50 puolivuosiokerralta.

Tilauksia ottaa vastaan Toverin konttori.

Samalla kuin ilmoitamme, että emme enää välitä tilauksia lehdelle, "Työläisnuoriso" niin pyydämme huomauttaa, että konttorimme ei myöskään enää välitä tilauksia S. Sosialidemokratille eikä Kurikalle.

Toverin Konttori.

Bostonin sanomalehtityttöjen taistelu

Kirj. Anna Weinsstock.

(Jatkoo)

Eräs mielenkiintoinen seikka tapahtui sinä päivänä kuin hakemuskortit jaettiin. Kello neljän aikana iltaapäivällä avautui pääkortteerimme ovi ja nuori tyttö astui ujosti sisäänsanoen: "En tiedä olenko oikeassa palkassa vai en, mutta tiedättekö te mitään sanomalehtimyyntäöiden työstä?" Kun vakuutimme hänelle, että tiedämme heistä, sanoi hän väsyneesti huotaen: "Olen kovin iloinen, että vihdoin löysin oikean palkan." Hän kertoi, että kun hake-

muskortti annettiin hänelle, oli "supi" ainoastaan muutaman jalan päässä hänestä. Joten ei uskaltanut allekirjottaa korttia hänen nähtensä, vaan antoi kortin takaisin ajurille, kun oli hätäisesti silmänyt liittomme päämajan osetta siinä, ja saanut muistiinsa vaan rakennuksen nimen eikä muuta. Hän oli kuitenkin päättänyt etsiä meidät ja kun hän tuli rakennukseemme, joka on yksi suurimmista Bostonissa, ollen siinä yli tuhanen eri konttoria, meni hän hissin kuljettajan luo (joka sattui olemaan uusi mies) ja kysyi: "Voitteko sanoa minulle kuka tässä rakennuksessa rupeaa turvaamaan sanomalehtityttöjä?" Mies hämmästyneenä vastasi: "Häh?" Silloin tyttö huomasi, että mies ei ymmärrä hänen kysymystään, joten hän astuu yhteen hissiin ja ajoi sillä kahden teentoista kerrokseen ja alkoi siellä perinpohjaisen etsimisen käyden jokaisessa ofiisissa, kunnes hän vihdoin löysi meidän ofiisimme kuudennessa kerroksessa. Hän oli kuluttanut kaksi tuntia rakennuksessa ennenkuin löysi meidät, mutta hänen täytyi löytää meidät tai muuten hän ei olisi saanut yötyään nukuksi ennenkuin sai ilmoituksen, että hänkin haluaa yhtyä unioni olosuhteitansa parantaakseen.

Sitä päivästä alkaen pidimme kokouksia joka yö, kokoukset alkaen kello 12:15 yöllä, sillä suuri osa työstä ei pääsyt työstä ennen vapaaiksi. Kokouksiin saapui sata kymmenen ja sata viisitoista henkeä ja kokoukset kestivät kello puoli kolmeen aamulla. Ja tämä tarkoitti, että ennen kuin työtöt ehtivät kotinsa oli kello jo puoli neljä aamulla, ja useiden meistä täytyi olla myymälöissä kello kuusi aamulla. Kaikki tämä todistaa sitä, että työtöt olivat valmiita uhrautumaan järjestönsä ylläpitämiseksi.

Viikko sen jälkeen kun unioni pe-

rustettiin, palkkasi yhtiö "hyväntekijän" (welfare worker). Tämä ilmoitti työtöille että hänet on palkattu tekemään lähetystöjä, ja että jos heillä ei ole tyydyttävää asuinpalkkaa, niin hän koettaisi hankkia heille paremman; ja että yhtiö aikoo perustaa työtöille kahvilan kaupunkiin, missä työtöt saavat kahvia leivosten kanssa työn lomassa. (Jatk.)

TERVEHDYS LUENTOKURSEILTA!

Niin kutsutut luentokurssit alkoivat Astoriassa maanantaina, tammikuun 31 päivänä, kuten oli jo ennen määrätty. Kaksikymmentätyksi asiaan innostunutta toveria saapui osastomme kokoushuoneeseen, ryhtyäkseen varsinaisiksi kurssien osanottajiksi. Kaksi toveria, eri paikkakunnilta, on saapunut myöhemmin, tehden toverikuntamme nyt 23 lukuiseksi.

Tosin ei tämä osanottajajoukko saapunut niin suurilukuisena kuin olisi ollut toivottavaa, vaan jos näillä oppilailla riittävä innostusta, mikä alussa on huomattavissa, niin eivät kurssit tule olemaan ilman tuloksia.

On ikävää ilmoittaa, että ainoastaan neljä naista on katsoneet kurssille osanoton mahdolliseksi. Tässä suhteessa toivoimme paljoa enemmän. Ehkä useimmat naisista eivät ymmärrä näiden kurssien merkitystä ja siksi eivät ole katsoneet niihin osanottoa velvollisuudekseen. Tällaiset tilaisuudet itsensä kehittämiseen, kykenevien johtajien avulla, ovat meille työläisille harvinaisia, joten niitä tulisi käyttää hyväkseen niin naisten kuin miestenkin.

Palssi varsinaisia työtätekevään kuuluvia luentoja, on kurssilaisilla ollut tilaisuus kuulla tov. Wm. Reivon selostavan nykyaikaisia olosuhteita vankilassa, sekä tov. Hakalan puhuvan työväenliikkeestä Canadasa.

NAISILLE

"Toveritarko boikotin alaiseksi?" kysyy New Yorkin kirjeenvaihtaja. Olisi se omituista, kun naiset ovat juuri nostaneet lehtensä siihen asemaan, missä se ei vielä koko olemassaolajallaan ennen ole ollut, että nyt samat naiset alkaisivat omaa lehteään "boikottamaan". Ovatko meidän naiseemme niin herkkiä, että heti, jos joku Moses — tai muu johtaja — lyö sauvallaan kalliin, vertauksilla puhuen, niin kohta naiset olisivat valmiit peräytymään? Naisten ei tulisi olla niin perin ahtaita ja kärkeäitä suuntariitoihin, että missään suhteessa eivät voi ajatella yli niiden, sopii samalla kertaa sanoa.

Tässä ei tämän pitempiä puheita. Jokainen saa jäädä itse ajattelemaan, ja jokaisella luonnollisesti on oikeus kulkea sitä tietä, minkä parhaana pitää. Tämä juttu johtui suurimmaksi osaksi puheenaalaiseksi siitä syystä, kun Raivaajan taholta on konttorimme ilmoitettu, että sieltä kautta ei enää Toverittaren tilauksia välitetä. Näinollen ne naiset, jotka eivät "Moosiksien" sauvan kohotuksista säikkähdi, vaan enempi välittävät oman lehtensä menestymisestä, voivat lähettää tilauksensa suoraan Toverittaren konttoriin, osoitteella:

T O V E R I T A R,

Box 99, Astoria, Ore.

Raha tulee tilauksia lähettäessä seurata mukana.

Toveritar on naisten lehti, herättäjä ja valistaja! Olemme tehneet vuosikautia työtä lehtemme eduksi, niin nyt ei ole syytä lannistua.

Eteenpäin! Se olkoon sotahuutomme. IDÄN naiset, ja naiset kaikkialla, vastatkaa tähän lukuisilla Toverittaren tilauksilla. Se on AINOA OIKEA vastauksenne.

TIETO ON VALTAA!

Tämä lauselmä jää vain korulauseeksi, ellei sen toteuttamiseksi käytännössä mitään mieltä tehdä. Jos me uhraamme aikamme kaikkeen muuhun, mutta ei tiedon hankkimiseen, on aikamme turhaan kulutettu. Nyt juuri on tiedon ahmimisen aika, kaikkien meidän on opiskeltava, käytettävä jokainen joutohetki valistuksen hankkimiseen.

Tieto puhdistaa kuin tuli, se polttaa pois sen, mikä meissä on kuonaa ja se kirkastaa meidän taisteluseemme.

Maailman kaikki työläiset vähitellen alkavat kehittyä uteliaiksi, tiedonhaluisiksi, he tahtovat tietää, mistä tosiaan on kysymys.

Missään maassa ei vielä valistuksen vainioille ole niin taajaan siementä kylvetty kuin parhaillaan Neuvosto-Venäjällä.

Maxim Gorkij sanoi eräässä puheessaan Pietarin neuvostossa:

"Toverit, se kiihkeä halua, millä neljäkymmenvuotiset opiskelevat, täyttää mielen ilolla. Kuinka ihmiset janoavatkaan tietoa! Ollessanne vastuunalaisessa asemassa, on teidän tehtävä voitavanne, jotta pimeistä lukutaidottomista ihmisistä tulisi valistuneita ihmisiä.

Tieto on valtava voima, joka voittaa, ja sillä varustettuina selviätte niistä vaikeuksista, jossa nyt ollaan". Neuvosto-Venäjällä ei ole pidetty ainoastaan näitä kauniita puheita, vaan siellä on tehty käytännössä niin paljon kuin on ollut tähän mennessä mahdollista tiedonhalun edistämiseksi ja sen tyydyttämiseksi. Kuivat numerot puhuvat paljon asioita, kun niitä tarkaan ajattelee.

Mainittakoon esimerkin vuoksi, että joulukuulla 1918 ositti Pietarin kaupungin tilasto siellä olevan 64,491 lukutaidottomia, niistä naisia 52,903,

mutta huhtikuussa oli jo kouluissa 23,542. Elokuulla oli lukutaidottomia 29,522, joista naisia 25,888. Kuukausittain pääsi lukukoulusta 2—4,500 ja lokakuulla oli kouluissa 22—091, joten voidaan sanoa, että valistuksen pääkaupungissa on lukutaidottomuus voitettu.

Pietarin ja sen läänin valistustoiminta on keskitetty yhteiskunnallisen kasvatuksen osastoon, jossa on seuraavat alaosastot: 1) Ennen kouluun annettava opetus, 2) Ouluosasto, 3) lastenkodit, 4) työsiirtolat, 5) opettajain valmisteleminen, 6) koulukirjastot, 7) siveellisesti ja ruumiillisesti vajanaisien lasten opetus, 8) koulukinematograafit, 9) kouluverstaat, 10) opintoretkien osasto, 11) esteettinen kasvatus (dramaattinen, musikaalinen, tanssi, kuvaamataiteet), 12) poliittisen kasvatuksen osasto.

Valistusosaston hoidossa oli seuraavat määrät lapsia: Kodeissa ja siirtoloissa 62,000, lastensaimissa ja tarhoissa 32,000, 258:ssa kaupungin kouluissa 95,000 kaupungissa ja 114,000 maalla, vajanahjaisten kouluissa 3,000 lasta. Opettaja kursseilla oli 6,000 henkeä. On sekä lyhyt- että pitkäaikaisia kurseja.

Venäjän vallankumoukselliset työläiset eivät "tapa aikaa", vaan he suurin joukoin rientävät tiedonlähdeille. Se on heille vaikeaa, kun useatkin vielä harmaapäisinä alkavat aikaa aakkosista, mutta se innostus, mikä heille on ominaista, tuottaa suuria tuloksia. Ei yksin Neuvosto-Venäjällä, vaan kaikkialla kansainvälinen "proletkultti" on jälleen asettanut luokkataistelua ja kulttuuriprobleemit keskustelun alaiseksi.

Sosialistinen norjalainen kirjailija Arvid Hansen kirjoittaa seuraavaa: "Uusi prolettaarinen kulttuuri, joka pitää neuvostovaltion huolellisessa suojeluksessa Neuvosto-Venäjällä, on luotua perustan kansainväliselle järjes-

voille, jonka tehtävänä on viljellä ja kehittää prolettaarisia kulttuuritaitoja ja mahdollisuuksia kuolevan kapitalismin keskellä".

Hän samalla kirjoituksessaan kertoo Norjan työväenliikkeestä ja sen harrastuksista m. m.:

"Norjassa työväenliike, joka on jokseenkin suotuisassa asemassa, kärsii ankaraa puutetta intellektuaalisista voimista ja ehkä myös organisatorisista". Ne koulut, joita Norjan työväen taholta täytetään, eivät ole proletkultin periaatteiden mukaisia, mutta ovat kuitenkin taistelukouluja, jotka tähtäävät liikkeen taistelukuntoon tehtäviin. Niiden tehtävänä on avustaa työväenluokan taisteluvallistumista.

Berlinissä on tällaisia samansuuntaisia neuvostokouluja, joissa työväestölle opetetaan sosialismia. Ne koulut jakautuvat kolmeen ryhmään ja ne aloitetaan kurssilla sosialismista. Kirjoittaja kertoo laajasti kirjoituksessaan Saksassa olevista neuvostokouluista ja niiden vaikutuksesta työväen valistamiseksi. Niistä ei kuitenkaan tämän yhteydessä ole tilaa laajemmin kertoa.

Katsahtakaamme sensijaan hieman Amerikan suomalaisen työväestön valistusharrastuksiin.

Käyttävätkö suomalaiset työläiset heille tarjottua tietoa ja valistusta — kirjallisuutta ja puhetilaisuuksia ym. — kyllin paljon hyväkseen? Voimko hyvällä syyllä sanoa: eivät käytä! Ne vähät sosialistiset tietolähteet, joita meillä onkaan tarjolla, usein sivuutetaan. Kuopaa viitsiisi vaivautua ottamaan vastaan opetusta. Kun palataan puhujia, saavat he enimmäkseen kylmissä haaleissa puhua muutamalle kuulijalle, mutta jos samassa haalissa pidetään tanssi-iltoja, niin jopa mennään niihin pitkiäkin matkoja päästä, eikä surra aikaa eikä vaivoja.